

Notitie

Aan
Gemeente Schiedam

Kopie aan
VRR

Datum	Documentnummer	Project	Auteur
4 januari 2013	21507419		L.C. Luijendijk

Onderwerp
Externe veiligheid bestemmingsplan Binnenstad

Inleiding

De gemeente Schiedam is bezig met de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan voor de Binnenstad. Het plangebied ligt in het centrum van Schiedam. Het gebied bestaat uit de volgende deelgebieden:

- de historische binnenstad
- de Hoven
- het Stads erf
- Plantage, Warande en omgeving
- de Schil om de binnenstad

In onderstaande afbeelding is het plangebied globaal weergegeven.

De gemeente wil de binnenstad verlevendigen. De ambitie is om meer mensen in de binnenstad te krijgen. Het nieuwe bestemmingsplan is één van de instrumenten om dit te bereiken. De gemeente heeft de DCMR verzocht te adviseren over het aspect externe veiligheid. Voor deze beoordeling is gebruik gemaakt van de Nota van uitgangspunten Binnenstad (4 december 2012).

Toetsingskader

Het toetsingskader voor het aspect externe veiligheid wordt onderscheiden in een toetsingskader voor inrichtingen en een toetsingskader voor transport.

Inrichtingen

Voor inrichtingen, die op grond van hun activiteiten relevant zijn voor de externe veiligheid, is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van belang. Dit besluit is per 26 oktober 2004 in werking getreden. Het Bevi stelt onder andere dat het aspect externe veiligheid moet worden betrokken bij het vaststellen van bestemmingsplannen en projectbesluiten.

In het Bevi wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Voor het PR is een maximaal toelaatbaar niveau van 10^{-6} per jaar vastgesteld, dat in nieuwe situaties niet mag worden overschreden. Kwetsbare functies mogen in principe niet voorkomen binnen de PR 10^{-6} contour. Het gaat dan om functies en objecten waar zich personen gedurende een langere tijd kunnen bevinden. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van een bepaalde omvang komt te overlijden als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Voor het groepsrisico geldt een oriëntatiewaarde. Het groepsrisico wordt weergegeven in een fN-curve, waarbij f de kans op jaarbasis weergeeft en N het aantal slachtoffers. De gemeente heeft een verantwoordingsplicht als het groepsrisico toeneemt en/of de oriëntatiewaarde overschrijdt.

Tegelijkertijd met het Bevi is de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) in werking getreden waarin onder meer veiligheidsafstanden tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zijn opgenomen voor categoriale bedrijven zoals LPG-tankstations. Voor bedrijven die niet onder de Revi vallen worden de veiligheidsafstanden bepaald in een kwantitatieve risicoanalyse (QRA).

Transport

Voor transport van gevaarlijke stoffen (wegtransport, watertransport, spoortransport en buisleidingtransport) is de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRNVGS, Staatscourant 4 augustus 2004, nr. 147) van belang.

De circulaire verplicht gemeenten en provincies om bij besluiten in het kader van de Wet ruimtelijke ordening, bij omgevingsbesluiten en bij vervoersbesluiten rekening te houden met externe veiligheid. De circulaire is in 2010 aangepast aan de methodologie van het Bevi en het in ontwikkeling zijnde Basisnet weg, water en spoor. De circulaire zal binnenkort (2013) worden vervangen door het Besluit externe veiligheid transport (Btev). Het ontwerp Btev is inmiddels gepubliceerd. Het Btev zal het wettelijk kader vormen voor het Basisnet weg, water, en spoor.

In de circulaire zijn grens- en richtwaarden opgenomen voor het Plaatsgebonden Risico (PR). Voor bestaande situaties is de grenswaarde voor het PR ter plaatse van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten 10^{-5} per jaar en de streefwaarde 10^{-6} per jaar. In nieuwe situaties is de grenswaarde voor het PR ter plaatse van kwetsbare objecten 10^{-6} per jaar; voor beperkt kwetsbare objecten in nieuwe situaties geldt een richtwaarde van 10^{-6} per jaar. Op basis van de circulaire geldt bij een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het GR of een toename van het GR een verantwoordingsplicht. Deze verantwoordingsplicht geldt zowel in bestaande als in nieuwe situaties.

In de circulaire is vastgelegd dat er in principe geen beperkingen aan het ruimtegebruik worden gesteld in het gebied dat op meer dan 200 meter van een route of tracé ligt. In het Btev zal

worden vastgelegd dat de groepsrisicoverantwoording uitsluitend noodzakelijk is voor zover een ruimtelijke ontwikkeling binnen 200 meter van een transportroute ligt.

Per 1 januari 2011 is het besluit externe veiligheid Buisleidingen (Bevb) van kracht geworden. Dit besluit geeft milieukwaliteitseisen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen en regelt onder andere het actualiseren van ruimtelijke reserveringen voor buisleidingen in bestemmingsplannen en de voorbereiding op calamiteiten.

In het Bevb worden plaatsgebonden risicocontouren en groepsrisico verantwoording gedefinieerd voor buisleidingen met gevaarlijke stoffen. In het Bevb is sprake van drie groepen buisleidingen te weten aardgasleidingen, vloeibare brandstof leidingen en de overige leidingen. Ook is een verplichting opgenomen dat buisleidingen binnen 5 jaar in alle bestemmingsplannen van Nederland opgenomen dienen te worden. Op basis van artikel 13 wordt een belemmeringenstrook voorgeschreven van 5 meter waarin het oprichten van nieuwe bouwwerken wordt verboden en waarbinnen een vergunningstelsel van toepassing moet zijn.

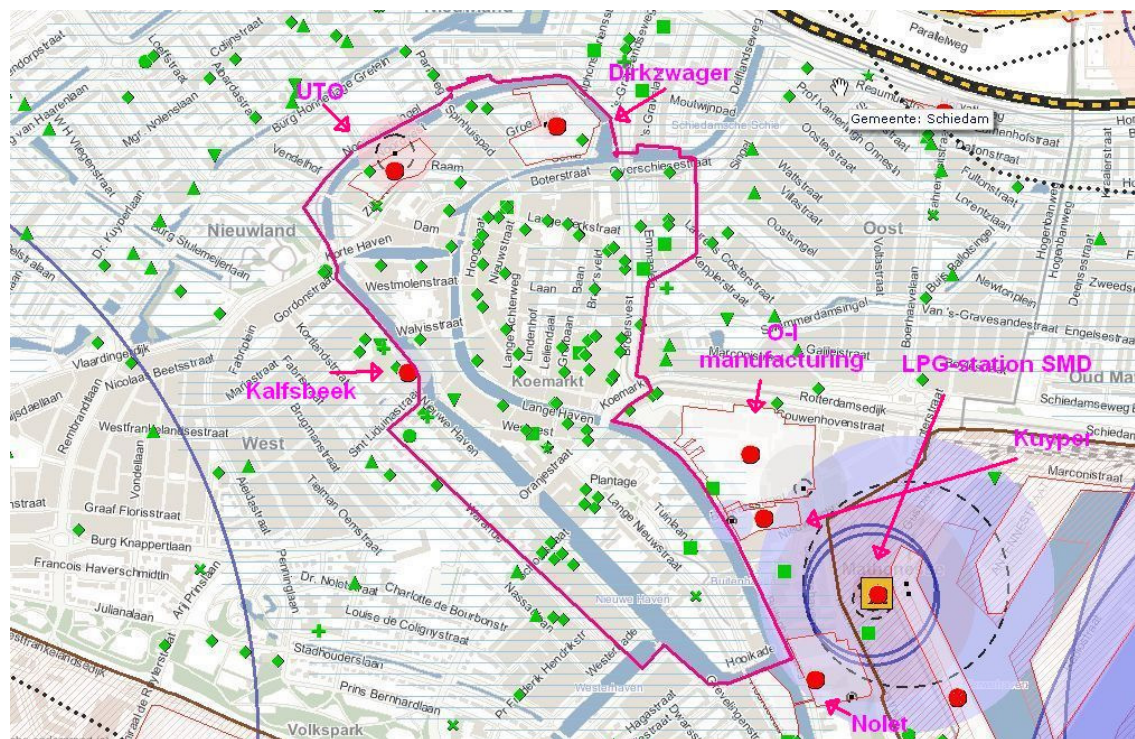
EV-visie gemeente Schiedam

In juli 2012 is de Visie externe veiligheid 2012-2020 (EV-Visie) vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de gemeente Schiedam omgaat met externe veiligheid in de periode tot 2020. Om externe veiligheid te verankeren binnen het gemeentelijk beleid is in de visie ondermeer een stappenplan opgenomen, waaraan ruimtelijke plannen kunnen worden beoordeeld. Een beoordeling volgens dit stappenplan maakt deel uit van dit advies.

Ten behoeve van de EV-visie zijn de risicobronnen in en rond de gemeente Schiedam geïnteriseerd. Voor dit advies is van deze inventarisatie gebruik gemaakt. Daar waar door vernieuwde inzichten en/of gewijzigde omstandigheden risicobronnen of –afstanden zijn gewijzigd, is aansluiting gezocht bij de meest recente gegevens.

Risicobronnen

In onderstaande afbeelding zijn de risicobronnen weergegeven, die mogelijk van invloed zijn op het plangebied. Buiten de afbeelding is ook het bedrijf Berser nog van invloed.

Inrichtingen in het plangebied

Binnen het plangebied bevinden zich twee voor externe veiligheid relevante inrichtingen. Dit zijn Distilleerderij Dirkzwager aan de Noordvest 23 en Distilleerderij UTO aan de Zijlstraat 2. De inrichtingen vallen geen van beiden onder het Bevi.

Distilleerderij UTO

Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn er twee relevante scenario's. Er is sprake van een explosiescenario bij de distilleerketels en een plasbrands scenario als gevolg van het lossen van tankauto's. Het bedrijf UTO heeft een PR10⁻⁶ contour van 43 meter. Deze valt grotendeels over het eigen terrein, maar ook voor een deel over het water. Binnen de contour zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. De effectafstand (1% letaliteit) is 85 meter. Uit een berekening van het groepsrisico blijkt dat er sprake is van een laag groepsrisico. Omdat de inrichting niet onder het Bevi valt, behoeft het groepsrisico formeel niet te worden verantwoord.

Uit de nota van uitgangspunten blijkt dat de gemeente het gebied wil transformeren naar een woongebied. Hiervoor wordt in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid overwogen. Indien van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt moet worden beoordeeld in hoeverre risicovolle activiteiten of opslagen achterblijven.

Distilleerderij Dirkzwager

Dirkzwager heeft een aantal kleine PR10⁻⁶ contouren die allen binnen de eigen terreingrens blijven. Het bedrijf heeft in 2011 gemeld de activiteiten af te bouwen totdat uitsluitend een kantoor met representatieruimte overblijft (met daarin een kolengestookte distilleerketel). In een Wabo beschikking van 22 mei 2012 is dit vastgelegd. Er blijven vanaf 1 januari 2013 slechts een beperkt aantal voorschriften van kracht voor het bedrijf (waaronder voor de kolengestookte distilleerketel). Ook voor dit bedrijf behoeft formeel geen verantwoording van het groepsrisico te worden gegeven.

Uit de nota van uitgangspunten blijkt dat de gemeente ook dit gebied wil herstructureren tot een woongebied. In het bestemmingsplan wordt hiervoor een wijzigingsbevoegdheid overwogen. Indien van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt moet worden beoordeeld in hoeverre risicovolle activiteiten of opslagen achterblijven.

Inrichtingen buiten het plangebied

Buiten het plangebied bevinden zich de volgende voor externe veiligheid relevante inrichtingen:

- tankstation Kalfsbeek (Nieuwe Haven 233)
- O-I Manufacturing Netherlands (Buitenhavenweg 114)
- LPG tankstation SMD (Gustoweg 53)
- distilleerderij De Kuyper (Buitenhavenweg 98)
- distilleerderij Nolet (Hoofdstraat 8 en Buitenhavenweg)
- Berser Shipping Holland (Schuttevaerweg, Rotterdam)

Van deze inrichtingen vallen LPG-station SMD en Berser Shipping onder het Bevi, de overige inrichtingen niet.

Tankstation Kalfsbeek

Het tankstation heeft geen relevante PR10⁻⁶ contour. De effectafstand (1% letaliteit) bedraagt 50 meter, als gevolg van het plasbrands scenario. Deze afstand valt wel over het plangebied, maar reikt niet tot de bebouwing. Er is geen groepsrisicoverantwoording noodzakelijk.

O-I Manufacturing Netherlands (de Glasfabriek)

Rondom de diverse opslagen is er sprake van meerdere PR10⁻⁶ contouren. Geen van deze contouren reikt tot het plangebied. De effectafstand (1% letaliteit) is 100 meter (indicatief bepaald). Deze wordt gemeten vanaf de zuurstoftank op het oostelijk deel van het terrein. Deze contour reikt daardoor niet tot het plangebied.

LPG-tankstation SMD

Vanwege de verkoop van LPG valt dit tankstation wel onder het Bevi. De afstand tot het plangebied is circa 220 meter. Het invloedsgebied bedraagt (conform het Revi) 150 meter. Noch het invloedsgebied, noch de PR10⁻⁶ contouren reiken tot het plangebied.

Distilleerderij De Kuyper BV

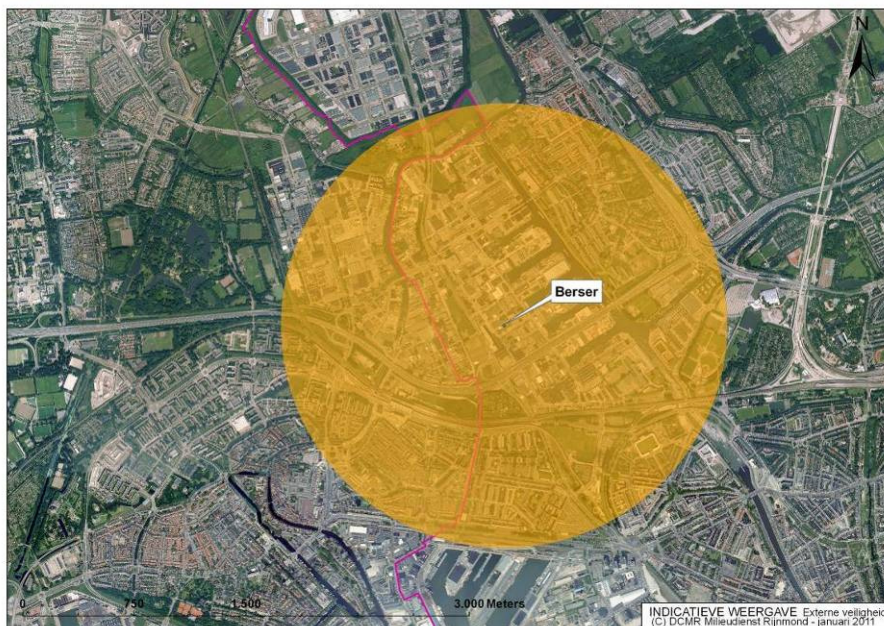
De PR10⁻⁶ contour bedraagt 10 meter. Deze reikt niet tot het plangebied. De effectafstand als gevolg van het plasbrandscenario is 50 meter. Deze valt wel over het plangebied, maar reikt niet tot de bebouwing. Omdat de inrichting niet onder het Bevi valt, is er geen groepsrisicoverantwoording noodzakelijk.

Distilleerderij Nolet

De PR10⁻⁶ contour bedraagt 10 meter. Deze reikt niet tot het plangebied. De effectafstand als gevolg van het plasbrandscenario is 50 meter. Deze reikt evenmin tot het plangebied.

Berser Shipping Holland BV

Berser Shipping is gevestigd in de Spaanse Polder (Rotterdam). Het is een opslag bedrijf voor gevaarlijke stoffen. De PR10⁻⁶ contour reikt niet tot de gemeente Schiedam. Het bedrijf ligt op ongeveer 1.400 meter van het plangebied en is daarom niet te zien op de afbeelding. Het invloedsgebied bedraagt 1.500 meter en reikt daardoor juist tot het plangebied. In onderstaande afbeelding is het invloedsgebied weergegeven.

De inrichting veroorzaakt geen groepsrisico omdat het maximum aantal potentiële slachtoffers drie is. Ook als het Dirkzwagerterrein zal worden getransformeerd tot woningbouw, zal er geen sprake zijn van een groepsrisico. Er is daarom geen verantwoordingsplicht.

Transportroutes

Langs en door de gemeente Schiedam lopen diverse transportroutes die van belang zijn voor externe veiligheid, zoals de snelwegen A4 en A20 en de Nieuwe Maas. Er zijn geen buisleidingen in of nabij het plangebied die relevant zijn voor externe veiligheid. Ook het spoor is niet relevant, omdat over dit traject geen gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

A4

De A4 ligt op ruim 1.650 meter van het plangebied. Het invloedsgebied is, op basis van het toxisch scenario 880 meter. De A4 is voor dit plangebied daarom niet relevant.

A20

De A20 ligt op ongeveer 580 meter van het plangebied. Het invloedsgebied is eveneens 880 meter. Voor het groepsrisico is alleen het Blevescenario relevant. Het invloedsgebied daarvan is 355 meter. Eventuele ontwikkelingen in het plangebied dragen derhalve niet bij aan het groepsrisico. Er moet echter wel rekening aandacht worden geschonken aan de aspecten zelfredzaamheid en rampenbestrijding voor het toxische scenario. Hierbij moet tevens het advies van de VRR worden betrokken.

Nieuwe Maas

De Nieuwe Maas is gelegen op 850 meter van het plangebied. Het invloedsgebied bedraagt 1.070 meter op basis van het toxisch scenario (GT3). Het uiterste zuidelijke puntje van het plangebied valt daardoor binnen het invloedsgebied. Er is nog geen gevalideerd rekenprotocol beschikbaar voor het berekenen van het groepsrisico. Op grond van de uitgangspunten van het basisnet Water mag worden verondersteld dat de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden, dit was immers één van de randvoorwaarden bij het ontwerp. De bijdrage van de populatie in het plangebied aan het groepsrisico zal, vanwege de grote afstand, vermoedelijk verwaarloosbaar zijn. Omdat in dit deel van het plangebied geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, neemt het groepsrisico niet toe. Er moet echter wel rekening aandacht worden geschonken aan de aspecten zelfredzaamheid en rampenbestrijding voor het toxische scenario.

Stappenplan EV-visie

In hoofdstuk 6 van de EV-visie is een stappenplan opgenomen, waarmee het veiligheidsbeleid in de praktijk in de ruimtelijke plannen wordt geborgd.

Stap 1: bepalen ligging van de bestemming ten opzichte van invloedsgebieden

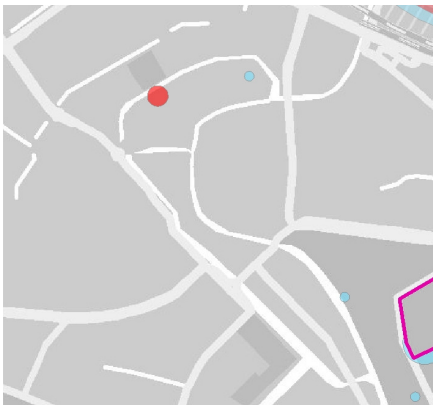
In onderstaande afbeelding is een uitsnede van signaalkaart 1 weergegeven. Hieruit blijkt dat een klein deel van het plangebied binnen een relevant invloedsgebied valt.

Uit de afbeelding blijkt dat het invloedsgebied van Berser Shipping en het invloedsgebied van de Nieuwe Maas over het plangebied vallen. Het invloedsgebied van de Nieuwe Maas bedraagt 1.070 meter op basis van het transport van toxische stoffen (GT3). Daarnaast ligt ook het invloedsgebied van de A20 (880 m) gedeeltelijke over het plangebied (toxisch scenario).

Stap 2: raadpleging signaleringskaart II.

Signaleringskaart twee laat binnen het plangebied de PR10⁻⁶ contour van UTO zien (rood) en de A-zone voor het hittescenario bij Dirkzwager (blauw). Op deze locaties kunnen ontwikkelingen plaatsvinden (wijzigingsbevoegdheid), maar deze zullen tot gevolg hebben dat de genoemde inrichtingen verdwijnen, zodat de aanwezigheid van deze contouren geen belemmering vormen voor het plan.

Stap 3: toets aan ambities

Het plan veroorzaakt geen toename van het groepsrisico van één van de relevante risicobronnen. Hierdoor voldoet het plan aan de kwantitatieve ambitie voor het groepsrisico. Door de mogelijke transformatie van de twee distilleerderijterreinen tot woninggebied, zal er mogelijk zelfs sprake zijn van een verlaging van het groepsrisico. Dit is afhankelijk van of de bedrijven geheel zullen verdwijnen of dat risicovolle activiteiten achterblijven.

Door al in een vroeg stadium externe veiligheid in de planvorming te betrekken, wordt eveneens voldaan aan de kwalitatieve ambities.

Het plangebied geldt binnen de gebiedsgerichte ambities als centrumgebied. Dit houdt in dat nieuwe kwetsbare bestemmingen gewenst zijn, maar dat nieuwe risicovolle bedrijven ongewenst zijn. Een verbod op dergelijke bedrijven zal in de regels moeten worden opgenomen. Het bestemmingsplan voldoet aan deze ambitie.

Stap 4: vaststellen relevante effectzones

Binnen het plangebied zijn geen ontwikkelingen gepland die zijn gelegen binnen de A-, B- of C-zone voor het worst case toxisch scenario of het worst case hitte scenario van één van de risicobronnen. Ook zijn geen ontwikkelingen gepland binnen de A-, B- of C-zones van de meest geloofwaardige scenario's.

Stap 5: toepassing kwetsbaarheidszone model VRR

Ten aanzien van het toxische scenario gelden de algemene maatregelen (zie bijlage), zoals afsluitbare mechanische ventilatie. Dit zal gelden voor de eventuele transformatie van het Dirkwagerterrein tot woningbouwgebied. Met behulp van bijlage 6 van de EV-visie, kunnen deze maatregelen worden verankerd in de regels van het bestemmingsplan.

Stap 6: bepalen hoogte groepsrisico

De populatie van het plangebied draagt niet bij aan de hoogte van het groepsrisico van de beschouwde risicobronnen. De ontwikkelingen die dit plan mogelijk maakt, zullen evenmin een toename van het groepsrisico veroorzaken.

Stap 7: advies VRR

Het voorontwerp bestemmingsplan, inclusief de voorgestelde maatregelen moet te zijner tijd worden voorgelegd aan de VRR.

Stap 8: opstellen advies GR-verantwoording voor het bestuur

Er is geen sprake van een toename van het groepsrisico als gevolg van de realisatie van dit plan. Het reeds aanwezige groepsrisico is in andere besluiten reeds verantwoord. Voor dit bestemmingsplan is daarom geen aparte GR-verantwoording noodzakelijk.

Stap 9: bestuurlijk besluit

Op grond van het bovenstaande is geen bestuurlijk besluit ten aanzien van de groepsrisicoverantwoording noodzakelijk.

Conclusie

In en nabij het plangebied voor bestemmingsplan Binnenstad bevinden zich meerdere risicobronnen. Geen van de risicobronnen heeft een PR 10^{-6} contour waarbinnen zich op dit moment (beperkt) kwetsbare objecten bevinden. Ook na realisatie van de ontwikkelingen die door dit plan mogelijk worden gemaakt zal dat niet het geval zijn. Geadviseerd wordt om wel duidelijk vast te leggen in de toelichting en/of regels van het bestemmingsplan dat externe veiligheid en milieuzonering opnieuw beoordeeld dient te worden als het risicovolle bedrijf nog gedeeltelijk aanwezig blijft. Geadviseerd wordt om de mogelijkheid van nadere eisen op te nemen in de regels (zie Bijlage 6 EV-visie Schiedam)

Voor de mogelijke ontwikkelingen in dit bestemmingsplan zijn maatregelen van toepassing in verband met de ligging binnen zones zoals beschreven in de EV-visie. De maatregelen zijn hierboven en in de bijlage benoemd en worden zo mogelijk via de verankeringsmogelijkheden

van bijlage 6 van de visie vastgelegd in de regels van het bestemmingsplan. Het betreft hier de algemene maatregelen.

Ten behoeve van de risico-inventarisatie voor de EV-visie van de gemeente is voor de relevante risicobronnen het groepsrisico berekend. In de huidige situatie geeft geen van de risicobronnen een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Ook na realisatie van dit bestemmingsplan zal dit niet het geval zijn.

Omdat er geen toename is van het groepsrisico als gevolg van dit bestemmingsplan, is geen verantwoording noodzakelijk. De DCMR adviseert om in de paragraaf externe veiligheid van de toelichting bij de Wro-procedure de belangrijkste bevindingen van deze notitie te vermelden en in te gaan op het advies van de VRR.